

WACŁAW BENEDYKT ŁAZICKI

* 1/13 listopada 1891, Rycice

† 23 sierpnia 1963, Chorzele

Ten biogram składa się z dwóch części: pierwsza została zamknięta wiosną 2025 roku przed jubileuszem 80-lecia szczycieńskiego Liceum Ogólnokształcącego, druga jest wersją powstałą w październiku 2026, zweryfikowaną i udokumentowaną, więc o pomyłce co do identyfikacji osoby nie może być mowy. Celowo jednak pozostawiam pierwotny życiorys, aby pokazać, jak dochodziłem do wniosków, gdzie miałem rację, a gdzie się pomyliłem. Dzięki coraz szerszemu dostępowi do dokumentów zdigitalizowanych, udało się dotrzeć do materiałów, które pozwalają zaktualizować wciąż niepełną wiedzę o Wacławie Benedycku Łazickim jako nauczycielu szczycieńskiego Liceum Ogólnokształcącego i nie tylko w tej roli¹. Na uzupełnieniu zyska również aneks fotograficzny.

*

O Wacławie Łazickim jako nauczycielu szczycieńskiego Liceum Ogólnokształcącego informacje są szczątkowe. W archiwum Szkoły nie zachowały się żadne dokumenty potwierdzające jego dane kadrowe czy ścieżkę pedagogiczną. Ale na pewno w roku szkolnym 1948/1949 uczył języka rosyjskiego i fakt ten znalazł odzwierciedlenie w składzie ówczesnej Rady Pedagogicznej. Funkcję dyrektora placówki pełnił wtedy Michał Leśniewski (1896–1966) i znał już Wacława Łazickiego z działalności pedagogicznej, albowiem był on aktywnym nauczycielem Publicznej Szkoły Powszechnej im. Tadeusza Kościuszki w Szczytnie od początku jej istnienia, tj. od 1 września 1945 roku. Publiczną Szkołą Powszechną, znajdująca się w tym samym budynku, co gimnazjum, kierowała w tamtym okresie Kresowiaczka Jadwiga Żenczykowska (1906–1992). W roku szkolnym 1945/1946 Wacław Łazicki był tam wychowawcą klasy Ic. Z tych powodów musiał posiadać przygotowanie formalne do pracy w szkole, co najmniej tzw. małą maturę zdobytą przed 1939 rokiem. Z tego przypuszczenia bierze się następne, że nie mógł się urodzić po 1920 roku, lecz wcześniej.

¹ Dziękuję pani Wiesławie Olkowskiej, absolwentce szczycieńskiego Liceum Ogólnokształcącego (1976), za pomoc w dotarciu do cennych materiałów, dzięki którym stała się możliwa aktualizacja biogramu profesora Wacława Benedykta Łazickiego.

W elektronicznej kartotece genealogicznej osoby o imieniu i nazwisku Waław Łazicki, urodzone między 1894² a 1920 rokiem, występują sześć razy. Najstarsza z nich przyszła na świat w 1896 roku w Łączynie Starym należącym do parafii Dzierzgowo (Mazowieckie) jako syn Antoniego Łazickiego i Anny Łazickiej z d. Stypińskiej³. Pod względem biologicznym mógłby on w wymienionym okresie nauczać zarówno w szkole powszechnej, jak i liceum ogólnokształcącym, byłby równolatkiem Michała Leśniewskiego. Należałby do starszego, lecz wcale nie najstarszego pokolenia nauczycieli: Gabriela Trzaska urodził się w 1875 roku, a Waław Rogowski – w 1882.

Drugi Waław Łazicki urodził się w Czarach w 1897 roku i był synem Jana Łazickiego i Anny Łazickiej z d. Karaszewskiej; należał do parafii w Dzierzgowie.

Trzeci Waław Łazicki przyszedł na świat w położonych niedaleko od Szczytna Chorzeliach w 1905 roku jako syn Jakuba Łazickiego i Teofili Łazickiej z d. Polakowskiej.

Czwarty Waław Łazicki urodził się w 1908 roku w Laskowie (parafia Dąbrówka, powiat wołomiński) jako syn Tomasza Łazickiego i Marcjanny Łazickiej z d. Maciejczuk.

Piąty Waław Łazicki przyszedł na świat w 1909 roku w Brzozowie Starym (parafia Dzierzgowo) jako syn Jana Łazickiego i Heleny Łazickiej z d. Waty.

Szósty Waław Łazicki urodził się w 1910 roku w Ciechanowie jako syn Stanisława Łazickiego i Józefy Łazickiej z d. Pokrzywnickiej⁴.

Bardzo trudno zatem ustalić, która z wymienionych osób była – jeśli w ogóle była – szczycieńskim rusycystą. Z powojennego Mazowsza wywodzili się niektórzy nauczyciele Państwowego Koedukacyjnego Ogólnokształcącego w Szczytnie, organizatorzy szczycieńskiej oświaty w 1945 roku, co stanowi dodatkowy trop w identyfikowaniu Waława Łazickiego jako pedagoga zatrudnionego w tutejszych szkołach.

W świetle powyższych ustaleń, gdyby posłużyć się wyłącznie kryterium geograficznym, można byłoby typować dwóch Waławów Łazickich na szczycieńskich nauczycieli: 1) urodzonego w Chorzeliach (ok. 40 km od Szczytna) i 2) urodzonego w Ciechanowie (ok. 100 km od Szczytna). Mazowsze było w okresie powojennym ważnym źródłem pedagogicznym dla lokalnego szkolnictwa, o czym świadczą

² To było moje najpoważniejsze przeoczenie. Gdybym ustawił w Genetece cezurę dolną poniżej 1891 roku, w bazie pojawiłby się poszukiwany przeze mnie Waław Benedykt Łazicki.

³ *Rekord 69: Waław Łazicki*; https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?rid=3644&from_date=1894&to_date=1898&search_lastname=&search_lastname2=&rpp2=50&rpp1=600&bdm=50&w=07mz&op=gt&exac=&lang=eng. Zob. jeszcze: *Skanoteka. Baza skanów akt metrykalnych*; <https://metryki.genealodzy.pl/metryki.php?op=kt&ar=13&zs=0177d&sy=1896&kt=1> (13 IV 2024).

⁴ Źródło: https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=50&w=07mz&rid=B&search_lastname=%C5%81azicki&search_name=Wac%C5%82aw&search_lastname2=&search_name2=&from_date=1894&to_date=1920&exac=1 (15 IV 2024).

biogramy innych nauczycieli ujętych w opracowanych przeze mnie życiorysach pedagogów LO w ramach projektu „Mea schola. In memoriam”.

W zasobach Sieciowych nie znalazłem żadnej informacji o pochówku Wacława Łazickiego, co sugeruje na przykład, że może on spoczywać: 1) na jednym z polskich cmentarzy parafialnych, a te nie zawsze posiadają aplikację Grobonet, 2) na którymś z cmentarzy poza Polską, a wtedy szanse odnalezienia jego mogiły są raczej znikome.

* *

Wacław Benedykt Łazicki urodził się o godzinie 19 w niedzielę 1/13 listopada 1891 roku w Rycicach⁵. Obecnie jest to wieś położona w województwie mazowieckim, powiecie przasnyskim i gminie Chorzele. Jego rodzicami byli stolarz Walerian Łazicki (3/15 XII 1854 – 24 X/ 4 XI 1902) i Rozalia Łazicka (z d. Sierakowska; 1 IX 1858 – 24 IV 1935), gospodyni domowa. Rodzice pobrali się w parafii Pawłowo Kościelne w 1879 roku i tam z początku mieszkali. Walerian Łazicki zmarł nagle w 1902 roku i podobnie jak jego syn Bolesław (zm. 20 II/4 III 1893) zostali zapewne pochowani w Chorzelach na cmentarzu parafialnym przy ulicy Rudej. Nekropolię tę zlikwidowano na początku XX wieku, zamieniając teren w park. Najprawdopodobniej doczesne szczątki Waleriana i Bogusława Łazickich tam pozostawiono.

Walerian i Rozalia Łaziccy doczekali się ośmiorga dzieci – pięciu córek i trzech synów: Teodozji (po mężu Komorowska, 6/18 V 1880 – 26 XI/9 XII 1906), Bolesława (27 X/8 XI 1882 – 20 II/4 III 1893), Wincenty (1/13 XI 1885 –?), Marianny (po mężu Wołowicz, 10/22 VII 1888 –?), Wacława Benedykta, Jana (25 XII 1894/6 I 1895 – 6 VII 1973⁶), Kazimiery (po mężu Brodowska, 9/21 VIII 1897 – ?) i Alfonsy (13/26 VIII 1900 – 17 I 1972)⁷. Wiadomo, że Jan został księdzem, a krawcowa Alfonsa 22 lutego 1925 roku wyszła za mąż za burmistrza Chorzel, Adama Adamkiewicza (12/24 XII 1891 – 4 IX 1958); ślubu w chorzelskiej świątyni udzielił młodej parze ks. Jan Łazicki.

W księgach parafialnych Parafii Krzynowłoga Wielka zachował się wpis potwierdzający fakt narodzin Wacława Benedykta Łazickiego. Podaję we własnym przekładzie z rosyjskiego z zachowaniem pierwotnej interpunkcji:

⁵ W księdze parafialnej chorzelskiej świątyni w związku ze śmiercią Wacława Benedykta Łazickiego widnieje zapis 13 XI 1891 jako dzień urodzin.

⁶ Ks. Jan Łazicki był kanonikiem kapituły zamojskiej i w ostatnim okresie życia proboszczem parafii w Dysie. Został pochowany na cmentarzu parafialnym w Dysie (sektor C, rząd 1, numer grobu 7). Więcej o tym kapłanie: Renata Kulik, Henryk Kulik, *Monografia rzymskokatolickiej parafii św. Trójcy w Komarowie. A monograph of the Roman Catholic parish of Holy Trinity in Komarów 1918-2019. Komarów – filia parafii Łabunie. 1750-1918. Ecclesia SS Trinitas in Komarów. Tom 2*; https://www.rodzina.kulik.eu/parafiakomarow/monografia_p_kom/monografia_parafia_rzym_komarow_2.pdf (18 IX 2026).

⁷ Alfonsa Adamkiewicz wraz z mężem Adamem i synem Feliksem (1925–2006) są pochowani w grobowcu rodzinnym na cmentarzu komunalnym Kule w Częstochowie (kwatery 91, rząd Z, numer grobu 16).

Akt 263. Rycice. Działo się we wsi Krzynowłoga Wielka dnia trzeciego /piętnastego/ Listopada Tysiąc osiemset dziewięćdziesiątego pierwszego roku o godzinie drugiej po południu – Zjawił się Łazicki Waleryan lat trzydzieści sześć stolarz we wsi Rycice zamieszkały – w obecności Asztemborskiego Stanisława – lat sześćdziesiąt – i Asztemborskiego Onufrego lat trzydzieści trzy chłopów we wsi Liwki zamieszkałych – i okazał nam niemowlę płci męskiej oświadczając, że urodziło się ono we wsi Rycice dnia pierwszego/trzynastego/ Listopada bieżącego roku o godzinie siódmej wieczorem z prawowitej jego żony Rozalii z d. Sierakowskiej lat trzydzieści cztery. Niemowlęciu temu na Chrzcie Świętym dopełnionym w tym dniu przez Księdza Bugajczyk Wojciecha nadano imiona Waław Benedykt, a rodzicami chrzestnymi byli Chęciński Konrad Pisarz Sądu Gminnego i Majdecka Waleria – Akt ten oświadczającemu i świadkom niepiśmiennym został przeczytany. Przez Nas tylko podpisany. –

Administrator Parafii Krzynowłoga wielka
Utrzymujący Akta Stanu Cywilnego
Ksiądz Romuald Krajewski⁸

Waław Benedykt Łazicki ukończył szkołę podstawową, potem zapewne gimnazjum, następnie studium nauczycielskie. Wybrał ścieżkę pedagogiczną i po zdobyciu odpowiednich kwalifikacji od razu lub później związał się ze szkolnictwem w Chorzeliach. Nie wiadomo, w jakich latach tutaj pracował i jakich przedmiotów wtedy nauczał. O ile jeszcze w latach 20. XX w. występuje on w chorzelskich dokumentach jako nauczyciel, o tyle w następnym dziesięcioleciu brak go na fotografiach szkolnych wśród grona pedagogicznego, podobnie jak innych tamtejszych pedagogów: Władysława i Janiny Burdyńskich oraz Zygmunta Jaworskiego; jest to fakt wart wyjaśnienia. Być może Waław Benedykt Łazicki znalazł w latach 30. XX w. zatrudnienie poza Chorzeliach i tym da się najprościej wyjaśnić tę lukę.

W wieku 31 lat Waław Benedykt Łazicki ożenił się w sobotę 1 lipca 1922 roku w Chorzeliach z 24-letnią Walentyną Piotrkowską (1898 – 10 VI 1993), córką Michała Piotrkowskiego i Stanisławy Piotrkowskiej (z d. Moszczyńska). Na tę okoliczność ówczesny proboszcz, ks. Andrzej Krysiak, prowadzący jednocześnie cywilne zapisy metrykalne, sporządził akt, który cytuję poniżej, zachowując pierwotną pisownię:

Działo się w mieście Chorzeliach dnia pierwszego lipca tysiąc dziewięćset dwudziestego drugiego roku o godzinie dziewiątej wieczorem. Wiadomo czynimy, że w obecności świadków: Adama Adamkiewicza, burmistrza, lat trzydzieści i Władysława Burdyńskiego, lat dwadzieścia dziewięć, nauczyciela, w Chorzeliach zamieszkałych zawarte zostało w dniu dzisiejszym religijne małżeństwo pomiędzy Waławem Benedyktem Łazickim, kawalerem, nauczycielem, lat trzydzieści jeden, synem Walerjana i Rozalji z Sierakowskich małżonków Łazickich, urodzonym w Rycicach parafii Krzynowłoga Wielka, zamieszkałym w Chorzeliach i Walentyną Piotrkowską,

⁸ Źródło: <https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&id=1471&se=&sy=1891&kt=1&plik=263-264.jpg&x=0&y=0&zoom=3.46> (19 IX 2026).

panną, lat dwadzieścia cztery, córką Michała i Stanisławy z Moszczyńskich małżonków Piotrkowskich, urodzoną w Smolanach, parafii Janowiec, zamieszkałą w Giewartach. Małżeństwo to poprzedziły trzy zapowiedzi ogłoszone w Chorzelskim i Janowskim parafialnych kościołach w dniach: dziewiętnastym i dwudziestym szóstym lutego oraz dwudziestym trzecim kwietnia roku bieżącego. Nowi małżonkowie oświadczyli, że umowy przedślubnej nie zawarli. Obrzęd religijny dopełniony został przez księdza Andrzeja Krysiaka, miejscowego proboszcza. Akt ten nowozaślubionym i świadkom przeczytany, przez Nas, nowozaślubionych i świadków podpisany został. –

Proboszcz parafii Chorzele
Utrzymujący Akta Stanu Cywilnego
Ks. A. Krysiak

Wacław Łazicki
Wal. Piotrkowska Adam Adamkiewicz
W. Burdyński⁹

Powyższy dokument ma jeszcze dodatkową wartość historyczną, ujawnia bowiem dane o burmistrzu Chorzel, którym w tamtym czasie był Adam Adamkiewicz, oraz o jednym z chorzelskich nauczycieli – Władysławie Burdyńskim (1892–?). Żoną Władysława Burdyńskiego była Janina Burdyńska (z d. Jaworska), również miejscowa nauczycielka, podobnie jak jej brat Zygmunt Jaworski (1893–?). W 1924 roku utworzono w Chorzelach 7-klasową Publiczną Szkołę Powszechną. Jej kierownikiem został Władysław Burdyński¹⁰.

W akcie zawarcia małżeństwa wspomina się również imię i nazwisko kapłana Andrzeja Krysiaka (23 XI 1881 – IV 1940), magistra świętej teologii i kanonika honorowego. W latach 1918–1921 pełnił on funkcję dziekana rzymskokatolickiego dekanatu Chorzele, a w okresie 1918–1938 był proboszczem parafii Chorzele. Został aresztowany przez Niemców 2 września 1939 roku w ramach planowej akcji likwidowania polskiej inteligencji¹¹ i stracony przez nich w Lesie Komornickim wiosną 1940.

O Wacławie Benedyckie Łazickim wiadomo, że miał kontakt z Polską Organizacją Wojskową, ponieważ jego nazwisko znajduje się wśród innych nazwisk członków chorzelskiej sekcji POW, o czym przekonuje cytaty z opracowania Aleksandra Drwęckiego (s. 24; ryc. 5)¹². Można przyjąć, że jako członek POW brał

⁹ Źródło: <https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&id=1483&sy=1922&kt=2&pplik=058-059.jpg> (18 IX 2026).

¹⁰ Chorzele; <https://old.chorzele.pl/?c=mdTresc-cmPokaz-21> (17 IX 2026).

¹¹ Więcej o tym kapłanie: <https://www.swzygmunt.knc.pl/MARTYROLOGIUM/POLISHRELIGIOUS/vPOLISH/HTMs/POLISHRELIGIOUSmartyr1399.htm> (17 IX 2026).

¹² A. Drwęcki, *Działalność Polskiej Organizacji Wojskowej w powiecie przasnyskim latach 1916–1918*. „Zeszyty Naukowe Ostrołęckiego Towarzystwa Naukowego” 1989, nr 3, s. 17–25; https://bazhum.muzhp.pl/media/texts/zeszyty-naukowe-ostroleckiego-towarzystwa-naukowego/1989-tom-3/zeszyty_naukowe_ostroleckiego_towarzystwa_naukowego-r1989-t3-s17-25.pdf (20 IX 2026).

udział w akcjach mających na celu wyzwolenie okupowanych terenów i odzyskanie niepodległości w 1918 roku¹³.

Nie wiadomo, gdzie przebywał i czym się zajmował Waław Benedykt Łazicki podczas II wojny światowej. Być może spędził ten cały czas w Chorzelach. Wojnę przeżył wraz z rodziną i od września 1945 roku podjął obowiązki nauczyciela w Publicznej Szkole Powszechnej w Szczytnie. Miał wtedy 54 lata i należał do najstarszych wiekowo szczycieńskich pedagogów.

Ze związku małżeńskiego z Walentyną Łazicką urodziło się pięcioro dzieci i musiało to nastąpić przed 1945 rokiem. Były one wraz z żoną na utrzymaniu nauczyciela, o czym świadczy wpis w tabeli wynagrodzeń sporządzonej pod koniec sierpnia 1945 roku przez ówczesnego pierwszego szczycieńskiego inspektora szkolnego Stanisława Żenczykowskiego (1900–1979) – pozycja 31. Waław Benedykt Łazicki otrzymywał wtedy uposażenie zasadnicze wynoszące 210 zł plus spory dodatek rządu 1270 zł, łącznie netto – 1465, 20 zł. Należał do najlepiej zarabiających tutejszych pedagogów¹⁴, przewyższał go tylko nieznacznie Stanisław Cackowski (1499, 85 zł).

Nie udało mi się ustalić imion wszystkich dzieci małżonków Łazickich, brakuje bowiem danych metrykalnych w zasobach Sieciowych. O ile o czworgu potomstwa nie mam informacji, o tyle wiadomo mi, że pierworodny syn Zenon Jerzy Łazicki urodził się 23 maja 1923 roku o godzinie 15 w Chorzelach. Świadcami przed proboszczem byli chorzelscy nauczyciele: Władysław Burdyński i Zygmunt Jaworski, a rodzicami chrzestnymi Piotr Moszczyński i Alfonsa Łazicka. Sakramentu udzielił ks. Andrzej Krysiak. Zenon Jerzy Łazicki uczęszczał do szczycieńskiego LO dla Pracujących i ukończył je w 1948 roku. Chodził do jednej klasy z innym przyszłym nauczycielem tutejszego Liceum Ogólnokształcącego – Romanem Jamką (1922–1995). Zenon Jerzy Łazicki zmarł 9 lipca 2008 w Żyrardowie i tam został pochowany na Cmentarzu Parafii MB Pocieszenia (kwatera H3, rząd 8, numer grobu 5).

Waław Benedykt Łazicki zmarł nagle w niedzielę 23 sierpnia 1963 roku w Chorzelach na skutek – według ówczesnej nomenklatury medycznej – niewydolności mięśniowo-krążeniowej, co odnotowano w księdze parafialnej oraz w akcie zgonu nr 57/1963 (USC Chorzele). Nauczyciel został pochowany na nowym cmentarzu parafialnym przy ul. Cmentarnej. Ponieważ ta nekropolia nie ma dokumentacji elektronicznej, jedynym sposobem ustalenia miejsca pochówku było podjęcie poszukiwań na wielohektarowym cmentarzu. Zakończyły się one sukcesem. Odnaleziony grób Waława i Walentyny Łazickich znajduje się przy głównej drodze cmentarnej po lewej stronie od bramy wejściowej, w pierwszym rzędzie; licząc od początkowej mogiły z lewej strony jest to 25 grób. Tuż przed nim, jako

¹³ Zob. M. W. Kmoch, *Polska Organizacja Wojskowa w nadgranicznym powiecie przasnyskim i jej rola w wydarzeniach listopadowych 1918 r.* W: *Wybrane aspekty z dziejów Polski w XX wieku*. Red. M. Śliwa, A. Surma. Lublin 2019, s. 194–242. W artykule wymienia się braci Łazickich: Waława i Jana.

¹⁴ D. A. Myślak, G. Ojcewicz, *Z Kresów po kresy. Rzecz o Stanisławie Żenczykowskim – szczycieńskim inspektorze szkolnym w latach 1945–1948*. Szczytno: Wydawnictwo GregArt, 2025, s. 58. Na tej samej liście płac jest również m.in. Karol Małek otrzymujący wysokie wynagrodzenie w wysokości 1355 zł za dyktowanie Mazurskim Uniwersytetem Ludowym w Rudziskach Pasymskich.

pochówek 24, znajduje się mogiła Rozalii Łazickiej, jego matki. Dzięki dotarciu do grobu Wacława Łazickiego możliwe stało się poznanie daty zgonu jego żony, co odnotowałem w niniejszym biogramie.

ANEKS FOTOGRAFICZNY

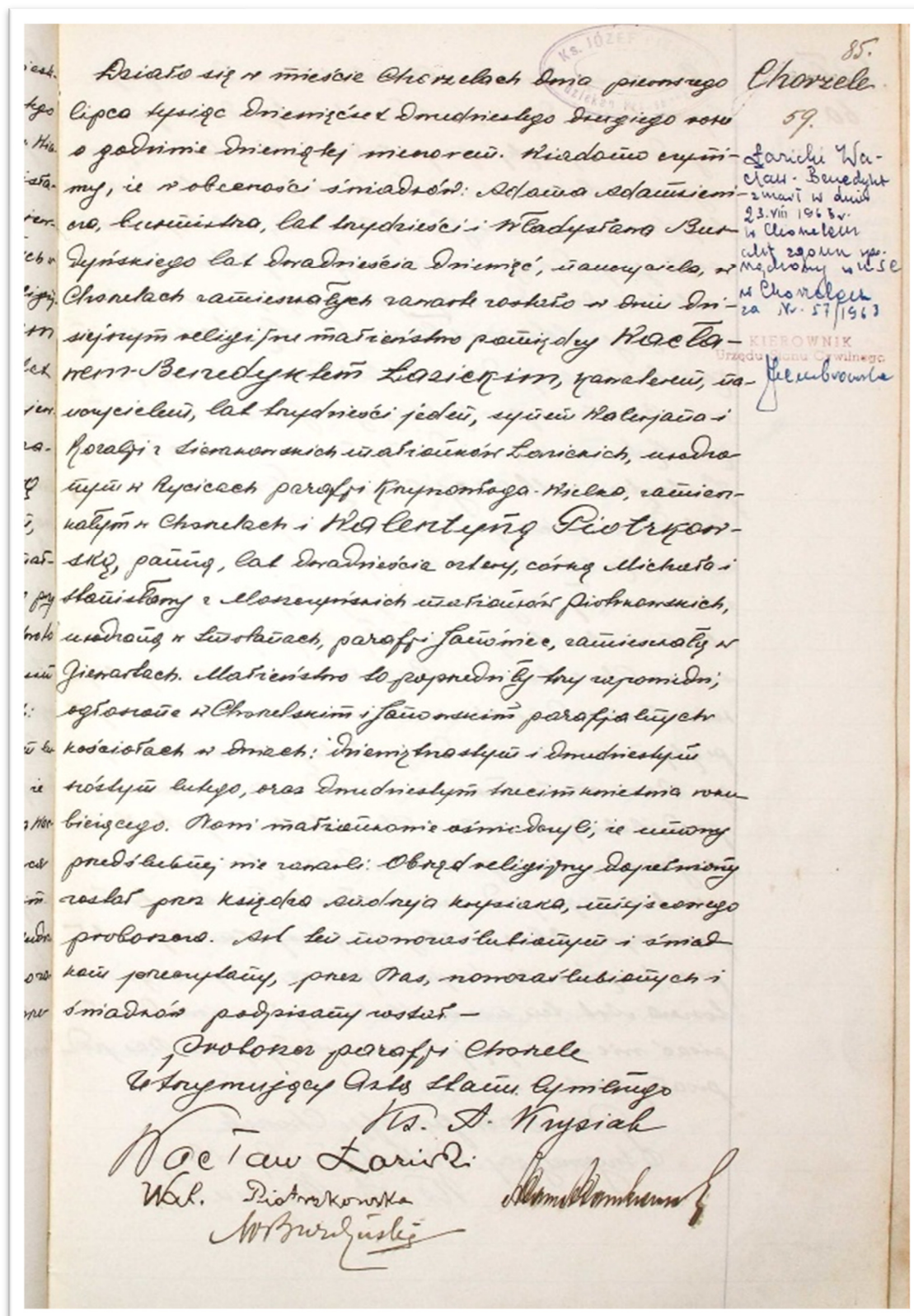
ZAPIS W KSIĘDZE PARAFIALNEJ

Ryc. 1. Zapis w chorzelskiej księdze parafialnej o urodzeniu się Wacława Benedykta Łazickiego

Źródło: <https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&id=1471&se=&sy=1891&kt=1&plik=263-264.jpg&x=0&y=0&zoom=3.46> (19 IX 2026)

ZAWARCIE MAŁŻEŃSTWA

Ryc. 2. Akt zawarcia małżeństwa przez Wacława Benedykta Łazickiego z Walentyną Piotrkowską

Źródło: <https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&id=1483&sy=1922&kt=2&plik=058-059.jpg>
(18 IX 2026)

Ryc. 3. Chorzelska Ochotnicza Straż Ogniowa przed tutejszym kościołem parafialnym.

W pierwszym rzędzie siedzą młodzi członkowie orkiestry.

W drugim od lewej: NN, burmistrz Adam Adamkiewicz, komendant policji i ówczesny naczelnik straży Józef Ostaszewski (1875–1942), piąty to prawdopodobnie nauczyciel Stanisław Grzeszczyk, za nim nauczyciel Wacław Benedykt Łazicki.

Czas powstania fotografii – między 1925 a 1930.

Źródło: https://zbioryspoleczne.pl/dokumenty/PL_2086_012_0001_0003 (20 IX 2026)

Sekcja Chorzela: Bączek Jan, Bludaj Jan, Dębski Mieczysław, Gajek Adam — KORzynowłoga Wielka, Gejda, Gizo Jan — sekcjny, Gołębiewski Jan, Gut Teofil — Budki, Hagen Henryk, Jankowski Władysław, Juchniewski Czesław, Juchniewski Stefan, Kacprzycki Hieronim, Kawiecki Aleksander, Kielich Aleksander, Kosak Julian — z-ca komendanta, Kowalczyk Stanisław, Krajewski Józef — Rządkiwnica, Królikowski Stanisław, Kuciński Kazimierz, Kuciński Stanisław, Kwieciński Edward — komendant placówki, Lignał Aleksander, Lorenc Czesław, Łazicki Wacław, Łozicki Jan, Małkowski Aleksander, Mierzejewski Jan, Milewski Czesław, Milewski Władysław, Nielwodzki Władysław, Osiecki, Podeszwiński Jan, Pokrzywnicki Aleksander, Połomski Antoni, Połomski Stefan, Połomski Franciszek, Połomski Bronisław, Połomski Władysław, Proszek Ignacy, Rembiewski Jan, Rogalski Franciszek — Budki, Rudziński Stefan, Rudziński Zygmunt, Sidwa Jan, Sidwa Sylwester, Sierakowski Aleksander, Sokołowski, Szczęśny Bronisław, Szczypiński Teofil, Szłaga Stanisław, Smulski Franciszek, Tamowski Aleksander, Tamowski Stanisław, Tański Aleksander, Tułowiecki Jan, Werder Józef, Werder Władysław, Wiśniewski Józef, Woiciechowski Leon.

Ryc. 4. Wykaz członków chorzelskiej sekcji POW

**Ryc. 5. Chorzele. Młodzież w ogródku przy ulicy Rudej.
Stoją od lewej: Jadwiga Połomska, Zygmunt Budny, Halina Łazicka
(córka Wacława Benedykta Łazickiego?)
Czas powstania fotografii – między 1941 a 1942.**

Źródło: https://zbioryspoleczne.pl/dokumenty/PL_2086_014_0004_0001 (20 IX 2026)

Z ŻYCIA SZKOŁY

Ryc. 6. Rok szkolny 1932/1933. Nauczyciele i uczniowie na placu przed „starą szkołą” w Chorzelach przy ul. Kościelnej.

W drugim rzędzie siedzą nauczyciele. Od lewej (prawdopodobnie): Wolf Rabinowicz, Maria Kacz, Maria Skubik (z męża Tamowska), Antoni Kacz – kierownik szkoły, Euzebia Zagórna, Bronisław Korzeniakow, Genowefa Kosińska (z męża Komosińska), Łaja Brener, Józef Ignatowski.

W ostatnim rzędzie stoi Henryk Zagórny (nauczyciel i inicjator tajnego nauczania, rozstrzelany w 1940 r. w Sierpcu).

Wśród kadry pedagogicznej brakuje zarówno Wacława Benedykta Łazickiego, jak i Zygmunta Jaworskiego oraz Janiny i Władysława Burdyńskich.

Źródło: https://zbioryspoleczne.pl/dokumenty/PL_2086_004_0002_0001 (3 X 2026)

Ryc. 7. Nauczyciele i uczniowie przed budynkiem 7-klasowej Publicznej Szkoły Powszechnej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Chorzelach, budowanej w latach 1936–1938.

Wśród kadry brakuje zarówno Wacława Benedykta Łazickiego,
jak i Zygmunta Jaworskiego oraz Janiny i Władysława Burdyńskich.

Pedagodzy siedzą od lewej: Bochenek, Maria Tamowska, Teresa Dąbrowska, Henryk Zagórny,
Klementyna Seledyn, Genowefa Nielwodzka, kierownik szkoły Bronisław Korzeniakow,
ks. Jan Jez, Stanisław Komosiński, Genowefa Komosińska, Wawrzyniec Kobiela, Józef Ignatowski.

Obok drzwi tablica z napisem: *Budynek ten wzniesiono z pomocą pieniężną Towarzystwa
Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych.*

Źródło: https://zbioryspoleczne.pl/dokumenty/PL_2086_004_0002_0003 (3 X 2026)

Ryc. 8. Widok na budynek szkoły, w której w latach 1946–1970 funkcjonowało m.in. Liceum Ogólnokształcące i w którym Wacław Benedykt Łazicki uczył języka rosyjskiego w r. szk. 1948/1949. Szczytno, ul. Jana Kasprowicza 1.

Źródło: Archiwum Liceum Ogólnokształcącego w Szczytnie

Rok szkolny 1948/1949

W roku tym nastąpiło połączenie gimnazjum ze szkołą podstawową. Szkoła otrzymała nazwę szkoły Ogólnokształcącej stopnia podstawowego i Licealnego. Oto skład Rady Pedagogicznej st. licealnego:

Leśniewski Michał	- dyrektor, j. polski	Ruszkowski Roman	- wych. fiz.
Buolczyński Hlbin	- j. polski, łacina, chemia, fizyka	Grynowiecki Zygmunt	- P-W
Trzaska Gabriela	- j. angielski	Dzimiński	- P-W
Łazicki Wacław	- j. rosyjski	ks. taniński Władysław	- religia
Kakowska Jrema	- historia, P-W	Krupkowska Lucja	- rysunki
Stanisławski Edmund	- fizyka		
Mazur Michał	- geografia, biologia	Administracja szkolna -	
Nowakowski Paweł	- matematyka	Grochowska Maria	- sekretarka
Ozerniewski Leon	- fizyka, chemia	Kisiel Jan	- wózny
Mężyński Kazimierz	- śpiew		

Ryc. 9. Kartka z Kroniki szkolnej 1945-1970 opracowanej przez profesorów Alinę Wrońską i Romana Kasprowicza. Skład Rady Pedagogicznej LO w r. szk. 1948/1949: wśród nauczycieli – Wacław Łazicki.

Źródło: Archiwum Liceum Ogólnokształcącego w Szczytnie

ŚWIADECTWO SZKOŁY POWSZECHNEJ

Pawlikowska Bronisława

urodzon dnia *25. II* 19*36* r. w *Korcu*
 gminy *Rowne*, powiatu *Rowne*, uczęszczał do klasy *I c*
 i otrzymał za pierwsze półrocze roku szkolnego 19 *45/46* oceny następujące:

sprawowanie <i>b. dobra</i>	matematyka <i>b. dobra</i>
religia <i>b. dobra</i>	fizyka <i>-</i>
język polski <i>b. dobra</i>	rysunek <i>b. dobra</i>
język obcy <i>-</i>	prace ręczne <i>b. dobra</i>
historia <i>-</i>	śpiew <i>b. dobra</i>
geografia <i>-</i>	wychowanie fizyczne <i>b. dobra</i>
przyroda <i>-</i>	

Opuścił dni szkolnych *8*, w tym nie usprawiedliwiono

Publiczna Szkoła Powszechna
 im. *T. Kościuszki*
 w *Szczytnie*, powiat *Szczytnski*
 dnia *10. II* 19*46* r.

Nr _____

Łazicki
 Opiekun klasy

 pieczęć

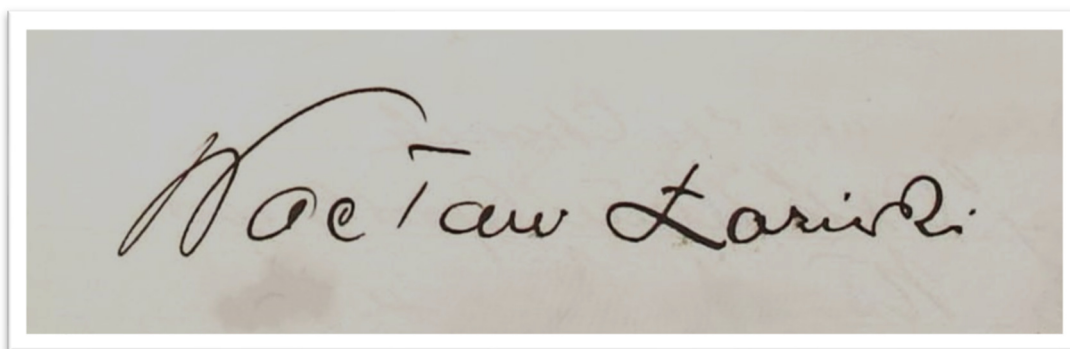
J. Żenczykowska
 Kierownik Szkoły

Skala ocen: bardzo dobry, dobry, dostateczny, niedostateczny.

P. 2
 PZWS Nr 227 / 45

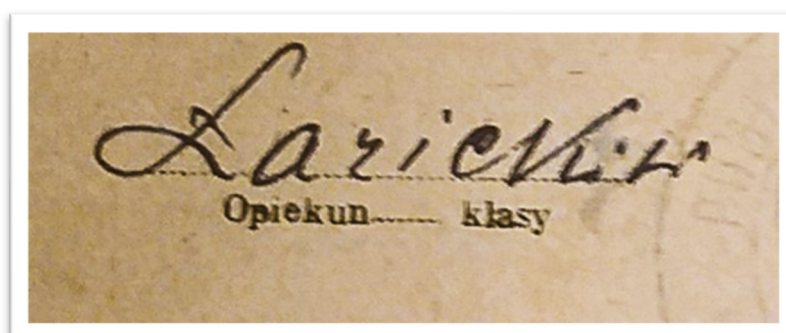
Ryc. 10. Świadectwo Bronisławy Pawlikowskiej (po mężu Kozaczuk), uczennicy klasy Ic Publicznej Szkoły Powszechnej im. Tadeusza Kościuszki w Szczytnie w r. szk. 1945/1946, za pierwsze półrocze (10 II 1946). Kierowniczką szkoły była wtedy Jadwiga Żenczykowska, a wychowawcą Waław Benedykt Łazicki.

Źródło: Archiwum prywatne Bronisławy i Mikołaja Kozaczuków

Ryc. 11. Podpis Wacława Benedykta Łazickiego na akcie zawarcia małżeństwa z Walentyną Piotrkowską (1 VII 1922)

Źródło: kadrowanie własne

Ryc. 12. Podpis Wacława Benedykta Łazickiego jako opiekuna klasy Ic na świadectwie Bronisławy Pawlikowskiej (10 II 1946).

Źródło: kadrowanie własne

MIEJSCE SPOCZYNKU

Ryc. 13. Mogiła Walentyny i Wacława Łazickich na cmentarzu parafialnym w Chorzelach (28 IX 2026)

Autor fotografii: Grzegorz Ojcewicz

Ryc. 14. Tablica informacyjna na mogile Walentyny i Wacława Łazickich
na cmentarzu parafialnym w Chorzelach (28 IX 2026)

Autor fotografii: Grzegorz Ojcewicz

Ryc. 15. Grobowiec rodzinny, w którym pochowano m.in. Rozalię Łazicką, matkę Wacława Benedykta Łazickiego, na cmentarzu parafialnym w Chorzeli (28 IX 2026).

Autor fotografii: Grzegorz Ojcewicz

Ryc. 16. Tablica informacyjna na mogile Rozalii Łazickiej
na cmentarzu parafialnym w Chorzelach (IX 2026)

Autor fotografii: Grzegorz Ojcewicz

Ryc. 17. Tablica informacyjna na mogile ks. kanonika Jana Łazickiego na cmentarzu parafialnym w Dysie

Źródło: <https://grobonet.com/p/dys/2338/jan-lazicki-dys> (29 IX 2026)

**Ryc. 18. Grobowiec rodzinny Adamkiewiczów i Rokoszków
na cmentarzu komunalnym Kule w Częstochowie**

Źródło: <https://czestochowakule.grobonet.com/grobonet/start.php?id=detale&idg=20994&inni=0&cinki=3> (27 IX 2026)

Ryc. 19. Tablica nagrobna na mogile Adamkiewiczów i Rokoszków
na cmentarzu komunalnym Kule w Częstochowie

Źródło: <https://czestochowakule.grobonet.com/grobonet/start.php?id=detale&idg=20994&inni=0&cinki=3> (27 IX 2026)

Biogram napisał i całość opracował dr hab. Grzegorz Ojcewicz